

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ ЧИСТОКРЪВНИЯТ ПРОЛЕТАРИЙ

Превод от руски: Любомир Методиев, 2003

chitanka.info

Колоколамчани се обиждаха не на шега, когато им натякваха, че в славния им град няма пролетарии.

— Как така да няма! — възкликваха те. — Ами Вносов! Нашият Досифей Вносов! Слава Богу, той не е частник. Той е чистокръвен пролетарий.

Целият град се гордееше с Досифей Вносов, само Досифей Вносов не се гордееше със себе си. Работите му не вървяха никак.

Вносов беше сиромаш обуцар, живееше на улица Тирбушонна в квартал Отвъдсбруйни и в пазарен ден работеше на Пазара на пришълците.

Дали пазарните дни бяха малко, дали колоколамчани не бяха от най-пъргавите, та кажи-речи не си износваха обуцата, но Досифей изкарваше колкото да не умре от глад и много се измъчваше.

— Пролетарий съм, наистина съм пролетарий — казваше свъсено той. — И то, слава Богу, чистокръвен. Все пак не съм мулат. А полза никаква. Нямам пари дори да се почерпя.

Веднъж намина в такова настроение у мосю Оригинал. Целта му беше от проста по-проста: да си изплаче мъката. А целият град знаеше, че човек може да си изплаче мъката най-лесно, като си побъбри с благоразумния председател на лъжезадругата.

Оригинал обядваше, пременен в риза-гейша с извезани на гърдите кравайчета. Пред него димеше супа-пейзан^[1], из която плаваше на воля тлъста мръвка. Водката в тумбестата гарафа лъщеше ледена, сякаш калаена.

— Посрещайте гости, другарю Оригинал — рече обуцарят, след като влезе. — Все пак не съм никакъв мулат или метис!

— И дума да не става! — отвърна лъжепредседателят. — Заповядайте, седнете, мосю Вносов.

Ей там, при грамофона, има свободен стол.

Досифей хвърли едно око на супата-пейзан и примижал срещу живачния блясък на гарафата, седна в ъгъла на стаята; после, както винаги, започна да се вайка:

— Пролетарий съм, наистина съм пролетарий. Все пак не съм индианец. Чистокръвен пролетарий. И пак нямам пари да се почерпя.

Въпреки недвусмисления си намек Досифей не бе поканен на трапезата. Моравочервен, Оригинал глътна голямата мръвка и след като си пое дъх, изрече:

— Не мога да ви се начудя, мосю Вносков.

При вашия произход...

— Притрябвал ми е този произход! — каза покрусено обущарят.

— Не мога да си го вържа на фльонга.

Оригинал замря с вилицата, която беше навирил като тризъбец.

— Смятате, че не може да се върже на фльонга? Че произходът не може да се върже на фльонга?

Обущарят скръбно почука с пръсти по розовата фуния на грамофона. Не щеш ли, Оригинал стана от масата и закръстосва, умислен, из стаята. Минута-две размишляваше, после най-неочаквано предложи:

— Ами в такъв случай, мосю Вносков — подхвана той, защо не ми продадете произхода си! Щом не върши работа на вас, може би ще свърши на мен! Не мога да ви дам кой знае колко. Сега всички сме на един хал. С една дума, колко му искате?

Сиромашът обущар пак погледна гарафата и се впусна в пазарлък. Поиска: ботуши от кравешка кожа — един чифт, пълно, четвъртинка водка и три рубли в брой. От своя страна Оригинал предложи чаша водка и чиния супа-пейзан.

Пазариха се дълго. Продавачът си тръгваше сърдит, Оригинал се втурваше след него навън и викаше „псст“, продавачът се връщаше и си тръгваше, но Оригинал не додаде нищо. За последната цена се и разбраха. Пролетарският произход бе продаден за чаша водка и една супа-пейзан.

— Я чакайте, мосю Вносков — рече Оригинал, — а този ваш произход истински ли е?

— Че да не съм абисинец! — възрази сиромашът обущар и гаврътна с наслада водката. — Аз съм чистокръвен пролетарий. Стоката е истинска.

И славата на Досифей Вносков, слава, която той не оцени, помръкна. На колоколамския небосклон тържествено се възнесе охранената звезда на мосю Оригинал, почетен пролетарий на града.

Председателят на лъжезадругата се вкопчи с неописуем плам в новия си произход. На Пазара на пришълците се сдоби с връзка цървули от лико и уж пеша довтаса в губерния център, та да поднесе цървулките на отговорния другар Цокълков, на съпругата му мадам Цокълкова и на дечицата им: малкият Гога и малката Деамагога.

Срещу цървулите Оригинал получи километрично удостоверение от някакво кредитно дружество с резолюцията на другаря Цокълор — да се удовлетвори. Дори мадам Оригинал не знаеше какво пише в удостоверението, но то бе толкова силно, че с негова помощ новият пролетарий чувствително разшири оборота на лъжезадругата и се запозна отблизо с такава прекрасна дума като „сврѣхпечалба“.

Сега мосю Оригинал се разхождаше в кафяво кожено яке с яка от бобър, с астраганен каскет и филцови ботуши чак до колената.

— Слава Богу, все пак не съм някакъв мулат — повтаряше скромно той. Чистокръвен пролетарий съм.

За да заличи и последните съмнения относно чистотата на своя произход, Оригинал си нарисова родословното дърво. Клоните на това дърво се огънаха под предците на мосюто.

По мъжка линия родът на Оригинал произлизаше от Степан Разин, а по женска — от Фердинанд Ласал.

От това родословно дърво ставаше ясно, че пра-пра-пра-прадядото на мосю е бил на времето единственият човек в Киев, протестираше против завоевателната политика на Асколд и Дир.

Това беше пир на генеалогията, знатността и богатството.

За обучава без работилница, продал произхода си, забравиха всички. Но самият Досифей Вносос страдаше неизразимо. Закъсняло разкаяние гризеше душата му. Той не спеше нощем, отслабна и спря да пие.

И един ден всички видяха как Досифей премина през целия град, носейки в дясната си ръка димяща чиния със супа-пейзан, а в лявата — чаша водка. Вървеше като сомнамбул, отиваше да откупува пролетарския си произход.

Той влезе в дома на Оригинал и заста на прага с даровете в ръце.

Мосюто пролетарий седеше зад безбрежно бюро. На безименния пръст на лявата му ръка блестеше пръстен с диамантени сърп и чук.

Стената беше окичена с най-редки чанти. Те висяха подобно на колекция от старинно оръжие.

— Дошли сте при зает човек — каза Оригинал.

— Ето супата — примирено рече Досифей, — а ето и водката. Върнете си ми пролетарския произход.

Оригинал трепна.

— Пипнатото с ръка се смята за продадено — каза отчетливо той. — На произхода напоследък му се вдигна цената. И аз мога да го разменя само срещу партиен билет. Може би имате такъв билет?

Но билет Досифей Вносков нямаше. Беше безбилетен.

Той бавно излезе от дома на Оригинал и се оттегли в своята Отвъдсбруйна част. Като преминаваше през реката по леда, се спря край една дупка, огледа се тъжно и хвърли във водата чинията с вече изстиналата супа и чашката с водка.

[1] Фр. — по селски — Бел.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.